

Crnogorska Vlada nije u finalnoj verziji Detaljnog prostornog plana za Termoelektranu Pljevlja definisala sve lokacije na kojima se planira odlaganje pepela i šljake tokom 40 godina rada novog bloka, koliko je njegov projektovani radni vijek, već je pribjela kratkoročnim rješenjima kojima se planira nastavak odlaganja otpada na lokaciji Maljevac i otvaranje nove deponije u Šumanima.

U Nacrtu DPP-a, koji je bio na javnoj raspravi u maju prošle godine, za deponiju Maljevac je bilo jasno naznačeno da je „u funkciji i pored nestabilnosti konstrukcije i pretpostavljenog urušavanja propusta“, kao i da „uslovi stabilnosti brane ne dozvoljavaju njeno dalje korišćenje iznad kote 813 metara“, zbog čega se nameće potreba zatvaranja i rekultivacije odlagališta. Dozvoljena visina odlaganja od 813 metara već je premašena, a Vlada je krajem 2014. godine potpisala kredit sa Svjetskom bankom od 50 miliona dolara, od čega je 4 miliona eura planirano za zatvaranje deponije Maljevac.

Međutim, rečenice koje ukazuju na nestabilnost brane Maljevac su izbrisane iz finalne verzije DPP-a i dopisano je da su u prethodnom periodu izvršeni radovi rekonstrukcije u smislu stabilizacije brane. DPP ipak ne nudi odgovor na pitanje koliko je deponija i dalje opasna, a odvojena dokumentacija koju posjeduje MANS otkriva da Elektroprivreda Crne Gore, koja gazduje deponijom, planira da na slobodnom prostoru pored te deponije, a kojeg naziva Maljevac I, nastavi sa odlaganjem pepela i šljake.

Naime, elektroenergetska inspekcija izvršila je na tom području inspeksijsku kontrolu u junu prošle godine i utvrdila da je tokom odlaganja na deponiji Maljevac u prethodnom periodu ugrožen dalekovod, koji je u dijelu raspona postao pristupačan za ljude i životinje, zbog čega je realna opasnost i neophodno je da bude izmješten. Inspekcija je istovremeno ocijenila da je jedini način za dalje odlaganje otpada da se na preostalom „slobodnom“ prostoru odlagališta Maljevac stvore uslovi za odlaganje do iznalaženja trajne lokacije.

EPCG je u međuvremenu ušla u pregovarački postupak javne nabavke za izmještanje dalekovoda i u februaru ove godine sa beogradskom firmom „Energomontaža“ zaključila ugovor vrijedan 750 hiljada eura za izmještanje dalekovoda, čime će faktički otvoriti prostor da u narednim godinama odlaže otpad na slobodnom prostoru pored postojeće deponije Maljevac, a potom je zatvori.

Kada je u pitanju druga lokacija koja se u DPP-u planira za odlaganje otpada to su Šumani, a riječ je o bivšem rudokopu Rudnika uglja Pljevlja na kojem je završena eksploatacija. Tu lokaciju je 2010. godine EPCG kupila za 7,5 miliona eura od Rudnika uglja baš radi otvaranja deponije pepela i šljake.

Međutim, tokom javne rasprave za Nacrt DPP i u medijskim istupima predstavnici energetskih kompanija i Vlade počeli su da pominju dio površinskog kopa Potrlica, kao

mjestu za novu deponiju, a EPCG je planom javnih nabavki za ovu godinu opredijelila gotovo 600 hiljada eura za izradu projektne dokumentacije za deponiju Potrlica, iako nije bilo nikakve javne rasprave o toj lokaciji.

Izbor Potrlice za deponiju, kao rudarskog kopa Rudnika uglja, bi istovremeno omogućio rudarskoj kompaniji da ne vrši rekultivaciju zemljišta i tako uštedi značajna finansijska sredstva. Zbog tog slučaja MANS je nedavno tužilaštvu podnio krivičnu prijavu protiv odgovornih u EPCG, jer bi odustajanje od lokacije Šumani značio direktnu štetu od 7,5 miliona koliko je vrijedio kupoprodajni ugovor između EPCG i Rudnika uglja.

Ako je suditi prema finalnoj verziji DPP-a, u međuvremenu se Vlada vratila izvornoj lokaciji u Šumanima, pa je sada dodat dio u kojem se navodi da će na tom prostoru biti formirana deponija od dvije kasete površine 42 hektara, akumulacije zapremine 5,5 miliona metara kubnih, što će obezbijediti prostor za odlaganje otpada za oko sedam godina, ili čak do 14 godina ukoliko prvi blok u narednim godinama bude radio smanjenom snagom.

Dakle, umjesto da je definisala sva potencijalna mjesta za buduće deponije, Vlada je pribjegli kratkoročnim rješenjima, što je dodatna potvrda sumnji da nepripremljeno ulazi u čitav kompleksan investicioni projekat, jer prethodno nijesu ponuđeni odgovori na brojna pitanja, ne samo kada je riječ o lokacijama za deponije, već naročito o ekonomskoj isplativosti projekta.

Na kraju, podsjećamo da je u finalnoj verziji DPP-a Vlada priznala da deficit električne energije više nije ključni razlog za izgradnju drugog bloka termoelektrane. A to koliko je isplativa proizvodnja struje iz termoelektrana možda najbolje pokazuje situacija sa početka ove godine, kada je EPCG u februaru i martu zaustavila rad postojeće termoelektrane, jer joj je bilo jeftinije da struju uvozi iz okruženja.

izvor: mans.com.me